

Dekan France Dolinar - zlatomašnik

Kakor masivni, preprosti, a vendar trdni in za veke zgrajeni spomeniki, ki jih stavi sedaj mojster Plečnik v Ljubljani, se mi zdi v duhovnem oziru mož, ki že blizu 30 let vodi eno najboljše in najlepših župnij gori pod sivim Grintovcem v Cerkljah — dekan France Dolinar, ki obhaja danes svojo — zlato mašo.

Kakor hrast v silovitih viharjih — nepremičen, neomajen.

France Dolinar je bil rojen v Kozarjih, vasi dobrovske župnije 23. marca 1859 kot četrti izmed devetih otrok. Šolal se je v Ljubljani; v mašnika bil posvečen 27. julija 1881, v dušno pastirstvo poslan 1. 1882. Služboval je kot kaplan v Polhovem gradu (eno leto), bil nato radi bolezni v grlu, dobljene pri previdevanju bolnikov, eno leto na dopustu v Horjulu, šel potem za kaplana v Borovnico, nato za župnega upravitelja v Planino, odkoder je odšel za župnika k Sv. Katarini, kjer je ostal šestnajst let. Od tam je prišel o sv. Juriju 1. 1904 v Cerklje, kjer župnikuje še danes.

Pred tremi leti je bil imenovan tudi za dekana kranjske dekanije.

Dasi je povsod, koder je služboval, bil zgled pobožnega, delovnega in vestnega duhovnika, je vendar našel šele v Cerkljah res primeren kraj za svoje dušno-pastirske zmožnosti. Na veliki domačiji rojenemu je nudila prostrana cerkijanska župnija prilike dovolj, da se izkaže modrega voditelja v duhovnem in zemskem oziru.

V cerkvi je neumoren spovednik, skrben voditelj velike dekanije Marijine družbe in skupine tretjega reda cerkijanske. Tudi sedaj, ko je že v letih, je še vedno katehet. Ustrašil se ni do zadnjih let nobene poti k bolnikom v hribe. In takih, ne kratkih in zložitnih potov, v tej podgorski župniji ni malo.

Duhovni napredek svojih faranov je pospeševal dokaj tudi s tem, da je lepšal, kolikor je mogel, cerkve in službo božjo ter jo skušal s tem ljudstvu prikupiti.

Ne le veličastna — tudi za stolnico primerna — župna cerkev, v kateri je napravil štiri lepe kamnite oltarje, vse nove klopč, dokaj bogatega bogoslužnega posodja in celo zakladnico cerkvene obleke, deloma prav dragocene; — tudi vse podružnice — trinajst jih je — pričajo, da je bil tu za župnika prvo četrtletje 20. stoletja, mož, ki pri vsakdanji daritvi ne zatruje le z besedo, ampak kaže v dejanju, da res ljubi lepoto božje hiše. Omeniti treba h koncu tudi, da so si pod njegovim vodstvom omislile vse cerkve nove zvonove.

Spominu Miroslava Vilharja

Ob odkritju spomenika v Planini

Danes bodo na slovesen način v Planini pri Rakeku odkrili spomenik Miroslavu Vilharju. S tem bo dobil naš priljubljeni pesnik in skladatelj, ki je mogoče med vsemi slovenskimi skladatelji najbolj globoko posegel v srca Slovencev, zadostneje za sramoto, ki se mu je zgodila 9. avgusta 1927 v Postojni. Takrat so namreč Italijani odstranili Vilharjev spomenik z Glavnega trga v Postojni. Še tri dni manjka, pa bi lahko obhajali 25 letnico, odkar so hvaležni Slovenci postavili velikemu Notranjemu v Postojni spomenik. Ker je naš Miroslav Vilhar oropan tega spomenika v Postojni, je prav, da dobi njegov rojstni kraj prav ob meji naše svobodne domovine, za katere veličino in svobodo se je pred mnogimi leti boril z navdušeno besedo in pesmijo, nov spomenik, ki bo pričal, da Slovenci svojega velikega domoljuba ne pozabijo, čeprav leži skoraj vsa zemlja, na kateri je enoval in delal, v rokah tujece.

Zalostna usoda, ki je zadela njegov spomenik v Postojni, je podžgala njegove rojake v obmejni Planini, v njegovem rojstnem kraju, ki so se vrgli z vsem navdušenjem na delo, da popravijo krivico, ki se mu je zgodila v Postojni. Na sveti večer leta 1927 so izdali Planinci obširno spomeniko, ki je prinesla v par letih lep uspeh ob sodelovanju vseh Slovencev, tako da mu bo mogoče danes odkriti nov spomenik.

Vilharja ne poznamo samo Slovenci, tudi naši bratje Srbi in Hrvati prepevajo njegovo »Po jezero blizu Triglavca«. Mnogo njegovih pesmi je doživela redka usoda, da jih poje še danes staro in mlado in pri tem večinoma misli, da so te pesmi narodne pesmi. Skoraj vsem svojim pesmim je zložil tudi napre, ki so se Slovincem prav tako priljubili, kot pesmi same. Pesmi, kakor »Na goro, na goro, na sirmo vrhce«, »Zagorski zvonovi«, »Rožice ne bom žigal«, »Mila, mila lunica« in mnogo drugih bo živela vse dolje, dokler bo živel slovenski narod. Z njimi pa bo živel tudi spomin na Vilharja.

Odločno narodno zavedni, pesnik in skladatelj Miroslav Vilhar, se je rodil v Planini na Notranjskem 7. septembra 1818. leta. Osnovno šolo je obiskoval v Postojni, srednjo šolo pa v St. Pavlu na Koroškem, kjer so povedni študirali plemenitaški sinovi. V šoli se je držal izredno dobro. Bil je odličnjak tako v ljudski šoli kakor tudi na gimnaziji in na univerzi. Svojih pravnih študij pa ni mogel dokončati, ker ga je oče aredi dela poklical domov, ker ga je rabil pri gospodarstvu. Leta 1843 se je poročil s premožno hčerko Josipa Dejaka iz Senožeč. Imel je osem otrok, med katerimi je postal Franc S. Vilhar slaven skladatelj, ki je živel v Zagrebu. Miroslav Vilhar je za vzgojo svojih otrok pozval k sebi svojega prijatelja Frana Levstika za domačega učitelja. Ta je vplival na Vilharja v tej smeri, da ga je odvrnil od njegovega nemškega pesnikovanja in usmeril njegovo miselnost v odločno narodno zavedno smer. Pozneje je Vilhar zapel Levstiku tudi uredništvo svojega lista »Napreček«, ki je imel odločno narodno radikalno noto. Vilhar je zaradi »Naprečaja« trpel tudi preganjanje in je bil zaprt na ljubljanski Zabjaku, kjer je bil tedaj edini zapor. Svoje očitje na Zabjaku Vilhar tudi šaljivo opiše:

Na Zabjaku sem bil,
sem ribce, sem rakce lovil...

večinoma bronaste, med njimi krasno in mogočno zvonilo župne cerkve.

Podobno kakor pri tem stanovskem delu župnikovem, se je izkazal zlatomašnik tudi kot zanesljiv in moder voditelj svoji župniji v zemskih zadevah.

Zgledna je njegova farovška družina. Župnišče ima toliko zemljišča, da je cerkljanski župnik nekdaš volil z veleposestvom. Za obdelovanje treba torej dokaj rok — poslov. Kaj se pravi danes s posli obdelovati grunt, ve vsak večji gospodar. Pa je cerkljanski župnišče glede poslov, kakor zeleznica v puščavi. Tu ne gre nobeden proč drugače, kakor če neozdravno zbolí ali umrje. Zato je pa tudi župnikovo gospodarstvo zgled vsem drugim v fari.

Kakor skrbi župnik za svoje, tako pa zna tudi uspešno gospodariti svojim faranom. Kmalu po svojem dohodu — bil je takrat 45 let star — je prevzel vodstvo »Hranilnice in posojilnice«. Ta je bila takrat na tem, da propade. Le z veliko težavo sta jo rešila tedanji župni upravitelj Matej Kos in kaplan Jan. Bešter. Če bi bila cerkljanska hranilnica takrat propadla, bi bil zavalovil liberalizem po vsem tem lepem kosu naše zemlje od Kranja do Kamnika.

Pa danes? Danes po sedemindvajsetih letih je Hranilnica in posojilnica v Cerkljah eden najmočnejših denarnih zavodov na kmetih. Po ne mali zaslugi zlatomašnikov. Silno natančno drži uradne dneve. Pa ga je tudi lepo gledati tako vsako sredo v posojilnici. — Kakor oče — ki reže svojim otrokom kruh. Resno sicer, pa vendar silno blagototno.

Ko govorimo o posojilnici, pa ne smemo prezeti krasnega »Doma«, v katerem ima tako posojilnica, kot vse druge organizacije, prosvetne in gospodarske, varno streho. Tudi za ta »Doma« ima zlatomašnik eno glavnih zaslug. Oprt na izdatno podporo tedanjega — našega najboljšega — deželne odbora, je dal napraviti kaplan Bešter načrti za obširen ljudski dom. A mu je pri zidanju poračun veliko unesel. Ako so ga hoteli dodelati, se je bilo treba zadožiti. Ali kdo bo maral porokovati za posojilo na tako negotovo podjelo? Zopet je bil zlatomašnik, ki je še z dvema pogumnima gospodarjema (Jos. L. in Jan. B.) podpisal poročilo za 44.000 kron, takrat ogromno vsoto. Zato je pač pravica in dolžnost preprečiti, kolikor se da, da ne pride kdaj Dom v roke, duhovniku nasprotne, kakor neke, kjer je tudi župnik pozidal Društveni dom in ga dal prepisati na eno odnotnih družtev. Naslednji onega župnika pa zaprosi načelstvo dotičnega društva, da bi smela Marijina družba delovati v društveni dvorani. Odgovorili so mu: »Sme, ako od slučaja do slučaja dovoli društveni odbor.« Tako tesnosrčnost, ali bolje rečeno, nagajivost, je zlatomašnik tuja. Cerkljanski dom je odprt vsaki organizaciji, ki dela in dokler dela za blagor ljudstva: Marijinim družbam, Prosvetnemu društvu, Mlekarski zadrugi in dr.

Skrbi pa g. dekan-zlatomašnik pri tem z neizprosno, načelno doslednostjo, utemeljeno v božjih zapovedih, da zlasti prosvetno delo ne zaide na napačni tir, kakor je začelo tu in tam, kjer so n. pr. razne igre ljudem bolj v pohujšanje kot v izobrazbo.

Kajpada taki doslednosti ne manjka nasprotovanju, včasih tudi od take strani, od katere bi se človek najmanj nadejal. A zlatomašnika ne zbega nobeno nasprotovanje. Zaveda se, da zastopa božjo pravdo in ve, da ta mora končno zmagati. Kakor stebel! Zato se pa zbira okrog njega, opira nanj vse, kar je v cerkljanski župniji dobrega; kvišku proti Bogu usmerjenega.

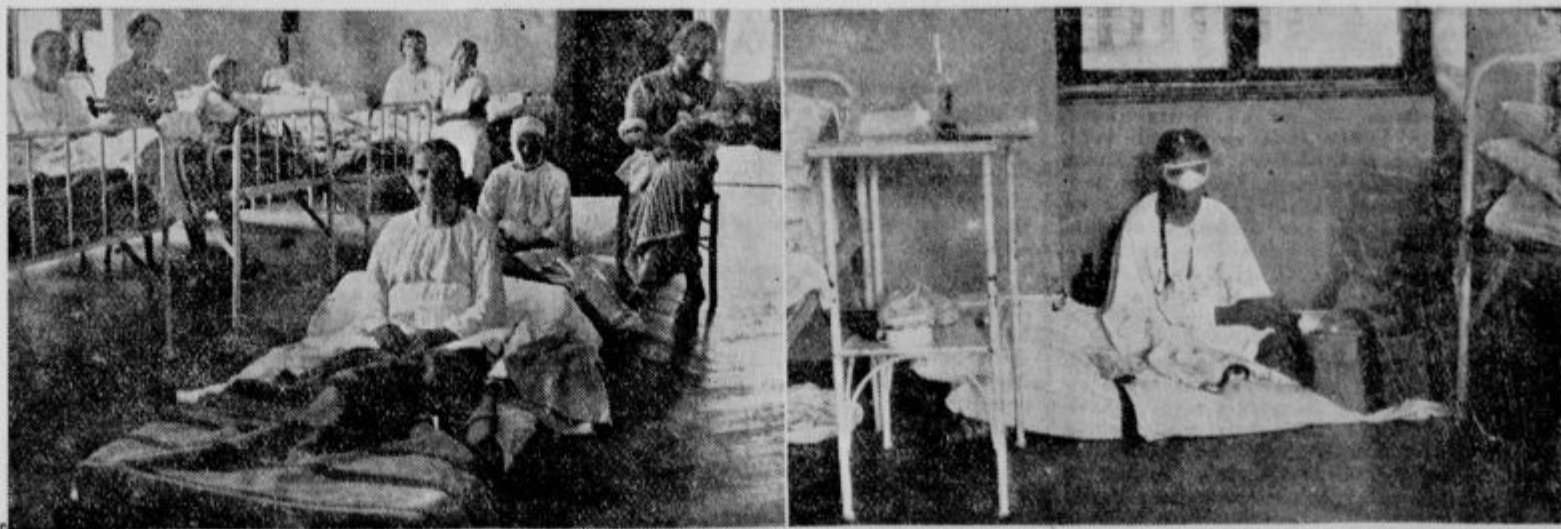
»Čujte gore in bregovi,
da sinovi Slave smole«

Pogosto je potrebna v fotografiji poleg Voigtländer kamere tudi duhaprisotnost. Zahtevajte pravkar izšli brezplačni fotocenik.

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana - Prešernova 5.

Živ argument, kako nujno potrebna je razširitev ljubljanske bolnišnice

Ze dosti smo pisali o velikanski prenapoljenosti, ki vlada v ljubljanski splošni bolnišnici. Posebna stiska vlada na kirurškem in internem oddelku. Ni skoro dneva, da bi bila vsaj ena postelja prazna, pač pa večinoma leži po več, celo po 10 bolnikov v eni dvorani na tleh, na žimnicah. Jasno je, da je pri takih razmerah higijenično čiščenje in zračenje bolnišnišob nemogoče. Sestre strelčnice soprobrementene z delom, vseh najnujnejših potrebnih pa primanjkuje. Tako se zgodi čisto, dazmanjkajo pri obedu žlice in da morajo bolniki čakati, da se rabljene žlice ponovno osnažijo in potisnijo, načar jih dobe v roke. Upamo, da se bo čimprej začelo z deli za razširitev bolnišnice, s čemer bo obudeno stanoje končno vendar pri kraju.

Turizem v Bosni

Sarajevo, 4. avgusta.

Turizem v Bosni in Hercegovini ni tako razvit kakor pri nas v Sloveniji. Prav za prav je turizem tukaj zavzel večji obseg šele v zadnjem desetletju. V Sarajevu je pet planinskih društev, in sicer: »Društvo planinarov za Bosno i Hercegovino«, »Hrvatsko planinarsko društvo«, »Kosmos«, »Romanija« in »Prijatelj prirode«. V teh društvih so zbrani vsi sarajevski prijatelji naravnih lepot in tega zdravega sporta. Ker je Bosna za Slove-

proti primerni odškodnini. Zato so v zadnjem času postale te kočje za časa poletne sezone prave počišne kolonije za turiste. Uradniki, ki so veličnjeni v planinskih društvih, prebijejo tam na svežem zraku in v lepih prirodnih panoramah svoje letne dopuste.

Dostop do planinskih koč ni posebno težak. V kolikor ne vozijo železnica in avtobus do vznožja planin, vozijo po potrebi vprežna vozila, pa tudi peš zmorejajo vztrajne noge živih in vzdržljivih

Bazar v Tuzli.

Motiv iz Kiseljaka.

nijo prva pokrajina, ki ima v sebi vse pogoje za razvoj turizma, obstoja upanje, da bodo v prihodnjih letih ta društva razvila še večjo delavnost in razširila dosežanje delo. V tem smislu se opaža močna agilnost med voditelji turističnih društev, kar je vsekakor treba poudariti. Tako je v kratkem času svojega obstoja »Društvo planinarov« zgradilo 11 planinskih koč v raznih krajih Bosne in Hercegovine, od katerih je najvažnejša »Aleksandrov dom« na planini Trebević nad Sarajevom v višini 1600 m. Tudi druga društva posnemajo to akcijo in gradijo svoje planinske kočje. Najmlajše društvo v Sarajevu »Hrvatsko planinarsko društvo«, ki ima centrale v Zagrebu, bo v kratkem zgradilo planinsko kočjo na najlepši bosanski planini Čvršnici v višini preko 2000 m.

V vseh teh kočah lahko planinci najdejo udobno prenočišče, v mnogih pa tudi vso oskrbo

turistov. Mnogi teh planinskih domov so v zadnjem času postali dobro frekventirane izletne točke. Tako je bil pred mesecem dni vzpostavljen redni avtobusni promet od Sarajeva do Aleksandrovega doma na Trebeviću. Vožnja traja samo nekoliko preko pol ure in se tako nudi prilika vsakomur, da uživa dobrote lepega razvoja turizma v teku teh 10 let.

Vzporedno s turizmom poleti se je pričel pomalem gojiti tudi zimski sport. V Sarajevu je sedaj komaj okoli 200 smučarjev, toda to število je dovolj veliko, če vpoštevamo, da se je ta sport pričel komaj pred štirimi leti. Letošnjo zimo bo priredila sarajevska podzveza svojo prvo tekmo, ki bo v januarju ali februarju 1932 z ozirom na terenske razmere. Tedaj se bo najbolje videl napredek, ki ga je napravilo smučarstvo v Bosni v kratkem času svojega obstanka.

Goražda: Pogled na mesto.

Požar v Poljanski dolini ob Kolpi

Kočevje, 8. avgusta.

V petek zvečer okrog 9 se je zbralo nad Jelenjo vasio v Poljanski dolini neurje. Strele so švigale iz oblaka v oblak in pričakovati je bilo, da zdaj-zdaj treši. Naenkrat se je razneslo po vasi, da gori v skednju posestnika Mavrina Mihe. Strela je zanelila požar, ki je v hipu objel ne samo skedenj omenjenega posestnika, temveč tudi poslopje soeada Pešla Jožefa, Ane Mavrina in Mihe Mavrina. Na kraj požara, ki je bil daleč naokrog viden, saj so ogenj opazili celo v Kočevju, je prihitelo na pomoč gasilsko društvo iz Starega trga z motorno brizgalno, nato gasilsko društvo iz Predgorja, Koprivnika, Nemške Loke in Hriba, pozneje so pa prišli še gasilci iz Mozla in Knežje tihe. Požar so omejili na poslopja, ki so bila že v ognju, s poli-

vanjem sosednih. Vnele so se še tri druge hiše. Toda to so pogasili.

Štirim posestnikom je pogorelo celotno premoženje sedmih gospodarskih poslopij. Zgorela so vsa živila, po skednjih vse žito, seno ter prvi jesenski pridelki. Posestniku Mavrinu sta zgorela tudi dva prašika ter veliko število kokoši in zajcev. Zavarovalnica teh štirih posestnikov je zelo nezadovoljna, tako da so ubogi nesrečniki popolnoma obupani nad katastrofo, ki jih je doletela. Vaš poročevalec se je podal danes na kraj požara, kjer še vedno gori. Vasičani iz Jelenje vasi, kakor tudi iz Predgorja so v strahu radi vetra, ki še vedno piha nad vasio, da ne raznese ognja, ker drevesa še vedno gore in tramovi še vedno tle, ker niso imeli gasilci dovolj vode, da bi to pogasili.

Zakladi brezupne puščave

Kdor potuje s čilske pacifiške obale v gorovje pokrajin Taena in Antofogasta, se znajde po 60 km gorske vožnje izven civiliziranega sveta, v ožgani puščavi, kakor si brezupnejše misliti ni mogoče. V primeri z njo je Sahara skrinjica dragotin, so pustinje indijanskih ozemelj udobna selišča in bolivijska visoka planota smejejo se vrh. Pod tem nebom do-

Arjini Naidi, voditeljica indijskega ženskega gibanja in pristašinja Mahatme Gandhija, ki bo spremljala Gandhija na londonsko konferenco.

muje apokaliptična groza. Prišel sem bil semkaj — piše neki poročevalec — da obiščem solitrške rudnike. Čilska solitrška družba mi je dodelila za vodnika enega svojih uradnikov, katerega sem prosil, da naj me spremi v puščavo. Rekel mi je samo s prizanesljivim smehljajem: »Zadovoljite se s tem, kar ste videli. Če bi prodrl v puščavo še 100 do 200 km daleč, ne bi videli drugega, nego kar vidite sedaj.«

Ozračje je v resnici neznosno. Zarki opoldanskega solnca žgo v tej pustinji brez vsake sence kakor peklenški ogenj. Kakor daleč sega pogled, nobenega drevesa ali grma, nobene travice, niti ne zelenkastega mahu, ki se skoraj vedno drži skal in vzbuja vsaj videz zelenja. V zraku nobene ptice, na tleh niti sence kakkega vodnega korita ali kotanje. Vse ozemlje kopni po vodi. Tu skoro nikdar ne dežuje in le tod in tam se dvigne ob jutranjem svitu iznad zemlje mlečnobela meglena koprena.

V celotnem brezupnem pasu živi, če vštujemo tudi obalna mesteca in delavske naselbine na Kordiljerah — do pol milijona ljudi. Poprečno prideta na vsak kvadratni kilometer po dva prebivalca.

In vendar je ravno ta neplodna puščava, od katere živi ves čilski narod. Tam leže v globini malo metrov ogromni zakladi solitra s postranskimi proizvodi: žveplom, živim srebrom, premogom in posebno jodom. Tam in dalje v notranjosti se nahajajo po ognjeniških žrelah boraks, bizmut, lugasta sol, aluminij, železo in baker, katerega izkopljejo na leto v vrednosti približno 4 do 5 milijard dinarjev. Tudi zlato se še vedno dobi, čeprav ne več tako lahko in toliko kakor v prejšnjih časih. Od španske osvojitve dežele do današnjih dni so izkopali tu 354 ton zlata in od leta 1700. do danes vrhu tega 2900 ton srebra. Zleza izkopljejo v andski rudninski kotlini po 1 in pol milijona ton letno, bakrove rude po 240.000 ton in čistega bakra v palicah 100.000 ton.

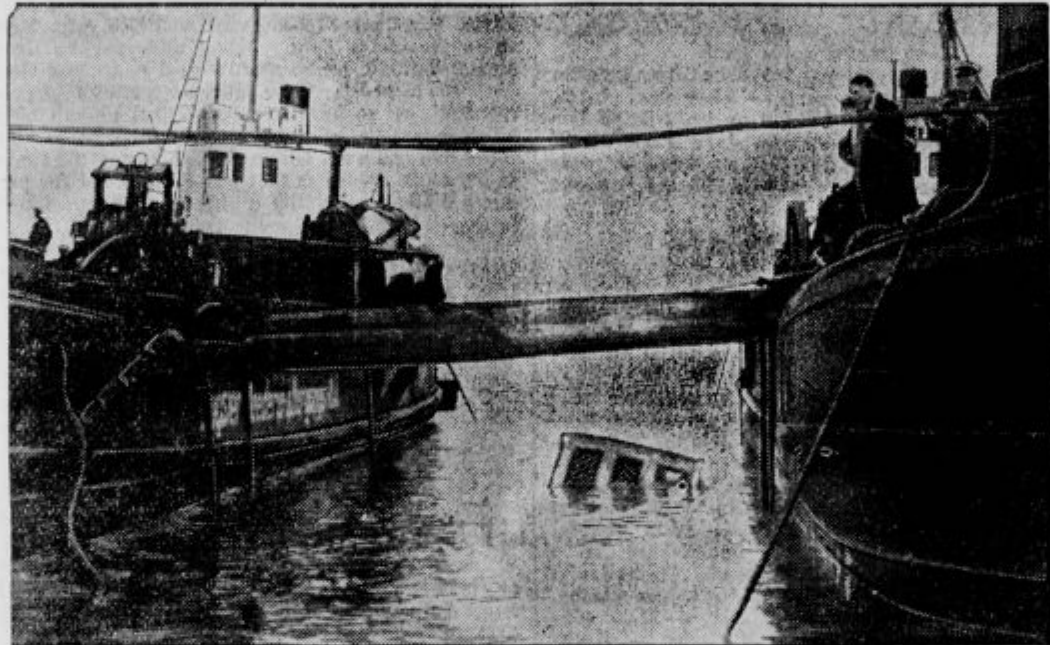
Puščava je ostala puščava, toda tod in tam so zrastle iz tal industrijske oaze, delavnice, cisterne, dimniki, rovi. Ruda je zapeljala človeka. Na obali Tihega morja je danes vse polno pristaniških naprav, tam, kjer se je zdelo preje vsako življenje nemogoče, so nastala mesta. Železnice se vzpenjajo na gore in naprave za preskrbo ljudi in živali z vodo in živežem so se ustvarile. Pač se puščava v svojem gospodstvu ni dala ukloniti, vendar je tam, kjer je prej prežala smrt, življenje omogočel obstanek.

Vitelma Tella spomenik, ki ga o priliki stoletnice Montevidea odkrije tamkajšnja švicarska naselbina.

Ta industrijska mesta so kakor po čudu nastala. Jedro in izhodišče tvorijo kak plavž, cisterna, dimnik. Lesena ali pločevinasta kočja je ščitila prve ljudi, ki so prišli tje, pionirje in tehnike. Toda že čez malo mesecev je bil rudnik odprt in v rokah močnih kapitalističnih družb. Plavž se je razvil v tovarno, kočja v mesto, in včasih vidimo pri vili kakkega ravnatelja kliti cvetlice, kakor da bi se bil zgodil čudež; vse jih občuduje in varujejo jih kakor dragulje.

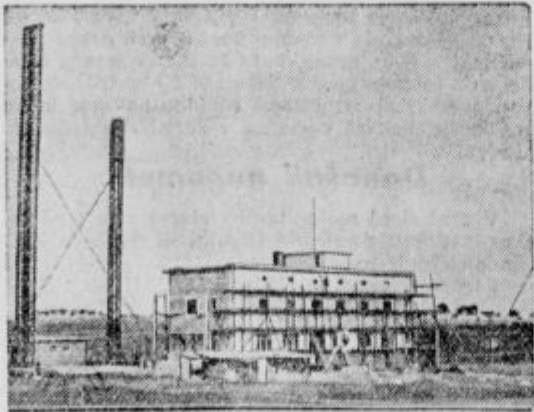
Na Andah so še danes dobro vidne sledi, ki jih je pustil za sabo prvi val izvidnikov. Zlato je bilo, ki je v ljudeh zbudilo pohlep in strast. Ostale kovine so prezirali, kvečemu srebro so še iz same dobrote marali. Že začasa prve ekspedicije Pedra de Valdivia, ustanovitelja Santiaga, so začeli pri Quilpeju urejati izpiralnice za zlato. Potem je nastopila doba izčrpanosti. Zdelo se je, da so gore dognane. L. 1885., ko so odkrili zlate rudnike v Guanacu, je navdušenje znova vzplamtelo. Toda tudi tu so bila zlata ležišča kmalu izčrpana. Treba je bilo uvesti modern način pri otvarjanju rudnikov in kopati globlje. V globinah so potem našli baker, drugi orjaški vir čilskega bogastva. V Chuquicamati v pokrajini Antofogasta so potem odkrili največji bakreni rudnik sveta. Samo ta rudnik daje letno 160.000 ton bakra. Nadaljnje bakrene rudnike so odprli v ehanaraskih in rancaguarskih Andah. Vsa ta podjetja so v ameriških rokah. Tudi vsi uradniki in obratovodje so »yankees«. V vsakem rudniku dela do 8000 rudarjev, ki so izključno Čilenci.

Dviganje parnika »St. Philibert«, ki se je potopil ob ustju Loire. — Parnik so v tem že dvignili in našli v njem še šest trupel. Vsega je pri tej strašni katastrofi izgubilo življenje petsto petdeset oseb.

Zvonovi pri sv. Petru v Rimu na elektr. pogon

V zvonikih pri sv. Petru v Rimu že precej časa grade naprave za električni pogon pri zvonjenju. Dela bodo po vsej priliki dovršena do 15. t. m., tako da bodo prvi zvonili s pomočjo elektrike na Vnebohodu. Štirje manjši zvonovi so že zvezani z električno napravo, dva najtežja pa še ne. Treba pa vedeti, da tehta najtežji zvon 10 ton, njegov kembelj pa nad eno tono. Preje so zvonili z zibanjem celega zvona le z manjšimi zvonovi, pri velikih so njihali samo kembelj. S pomočjo elektrike bodo sedaj zvonili z vsemi zvonovi na prvi način.

Nova nemška sprejemna radiopostaja na otoku Pitagoru. Območje nove postaje sega do najsevernejših delov Boltniškega zaliva.

Zavetišče sv. Bernarda v tibetanskih gorah

V Francijo sta se vrnila iz Tibeta dva patra z Velikega sv. Bernarda, ki sta v tamkajšnjih visokih gorah izbrala mesto, kjer bodo redovniki ustanovili enako zavetišče za potnike, kakor je Veliki Sv. Bernard v Alpah. Novo zavetišče bo stalo na prelazu med dolinama Soluen in Mekkom, po katerem se vrši izredno velik promet. Zavetišče bo imelo tudi znane bernardinske pse. Kar pa je posebno zanimivo, je dejstvo, da sta imela patra s seboj smuč, ki so v Tibetu bile doslej neznane. Ko je prebivalstvo videlo smuč in patra, kako sta z njimi potovala, so se takoj vsi vneli za smuč, jih začeli izdelovati in se vežbati v smučanju. Ko sta patra odhajala, so imeli tibetanski hribovci že izredno mnogo smuč.

Pruska deželnozborna palača. Danes se vrši ljudsko glasovanje o razpustitvi pruskega deželnega zbora. Od izida utegne biti odvisna politična usoda Nemčije.

Tudi Moskva hoče bitilepa

Ze zadnjč je bila v sovjetih padla beseda, da treba gledati na zunanost in da se prebivalstvo proletarske države ne sme beraško oblačiti. Sedaj prihaja na vrsto Moskva sama, ki ji hočejo dati sovjeti prikupno in snažno lice. Določili so najprej šest glavnih moskovskih cest, ki jih bodo osnažili in olepšali. Hiše slikajo s sivo odnosno s sivorjavo barvo, ker je to mirna, odlična barva, na kateri se prah in madeži manj poznajo. Teh šest cest bodo vzorno uredili, da bodo zgled za ostale dele mesta.

pogrešanih so bili otroci. 5898 oseb so našli, samo o 142 niso mogli najti do danes nobene sledi.

Pomembne so številke o mladinskih zločinih in pregreških. V teku lanskega leta je prišlo v navskrižje z zakonom 1844 moških mladostnikov (od 14. do 18. leta); 657 je bilo aretiranih zaradi tatvine in podobnih zločinov. Deklet o 18. leta je bilo aretiranih 358, od tega 107 zaradi kriminalnih zločinov.

Ministrske plače v Nemčiji

V dneh zasilnih gospodarskih odredb v Nemčiji, ki jih vsak posameznik bolj ali manj ostro občuti, so kajpada v pogovorih pogosto na vrsti ministrske plače. Te plače res niso beraške, take pa ne, kakor trdijo zavidljivci. Korespondenca Bavarske ljudske stranke objavlja o tem naslednje uradne podatke:

Nemški drž. predsednik prejema 43.200 mark plače letno, vrhu tega 120.000 mark za službene izdatke, skupaj tedaj 163.200 mark (okroglo 2 milijona dinarjev). Temu nasproti je prejemal bivši cesar Viljem II. 17,5 milijona kronke rente, pri čemer je treba vpoštovati, da je državni predsednik dolžan plačevati davke kakor vsak drug državljani, dočim je bila kronka renta davka prosta.

Državni kancler (ministrski predsednik) dobiva 33.372 mark plače in 18.000 mark za službene izdatke, skupaj torej 51.372 mark. Pred vojno je prejemal državni kancler 100 tisoč mark.

Lord Reading in njegova zaročenka Stella Charnaud. Ta zaročja je vzbudila v Londonu veliko presenečenje, kajti 71 letni lord Reading je bivši podkralj Indije, gđena Charnaud pa je lordova zasebna tajnica. S svojo prvo ženo, ki je umrla pred letom dni, je živel lord 43 let.

Državni ministri imajo po 26.697 mark plače in 4800 mark za službene izdatke, skupaj 31.477 mark. Državni ministri pred vojno so prejemali po 44 do 50 tisoč mark.

Sedanji člani nemške vlade so pristali na to, da se jim znižajo službeni prejemki za 20 odstotkov, poleg tega jim odbijejo 8 odstotkov kakor vsem drugim, ki jih zadevajo zasilne odredbe. Davčni odtegljaji znašajo približno 8000 mark letno, tako da prejema posamezen nemški minister v republiki okroglo 20.000 mark, to je pičlo pol toliko, kakor so prejemali preje cesarski ministri. Ministrskih pokojnin od l. 1930. v Nemčiji sploh več nimajo in prejme minister ob odhodu le neko odštetino za prehodno dobo.

Jahaski manevri na Odri s čolni v obliki cev.

»Kakršno prvo, takšno drugole

NOVOUSTANOVljeni ATELJE
ZA KIPARSKA IN POZLATARSKA DELA
SE PRIPOROČA!

STANE VIDMAR

LJUBLJANA, GALUSOVO NABREZJE ŠT. 33.

Izdelujejo se najnovejši model otroških vozičkov, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco. —
"Tribuna" F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Stavb. parcele

ob glavni cesti proti St. Vidu, kakor tudi v St. Vidu, poceni naprodaj.
Poizve se pri Franji Cirman, St. Vid št. 17.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za dan 7. septembra 1931 ob 11 nabavo

motorne brizgalne

Pogoji se dobe pri podpisani. — Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje.

Vreče Kdor rabi vreče kupi jih najceneje pri tvrdki
Mirko Mlakar
Ljubljana - Slomškova ulica št. 11
telef. št. 2947.

Pridobivajte novih naročnikov!

ZAHVALA. Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob prebriski izgubi našega sina edinca, brata, gospoda

ALBINA KANTE

dijaka IV. r. real. gimn.

za poklonjene vence in cvetje ter obilno spremstvo na zadnji poti, izrekamo vsem prisrčno zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo č. g. Povšetu iz Mladinskega doma za opravljene molitve za umirajoče.

Ljubljana - Moste, 8. avgusta 1931.

Globoko žalujoča rodbina KANTE in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Za vse izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega ljubljeneža ter dobrega sina in brata

Viktorja Dacarja

učitelja v Dola pri Hrastniku

in za poklonjene krasne vence in šopke, najlepša hvala. Posebej smo dolžni zahvaliti se prečastiti duhovščini, g. šolskemu upravitelju iz Dola in g. zastopniku stanovske učiteljske organizacije za Laško okraj, za poslovilne besede, cerkvenemu pevskemu zboru z Bleda in pevskemu zboru iz Dola za žalno petje, g. županu in občinskimi možmi iz Dola, Dolskemu Sokolu, zastopnikom dolskih prosvetno-kulturnih korporacij, učiteljsstvu in vsem, ki so Viktorja spremljali na njegovi zadnji poti.

Bled, dne 9. avgusta 1931.

ZALUJOČI STARSII IN BRATJE.

PRINCIPOV 5
1. VESTNA POSTREŽBA
2. DOBER MATERIAL
3. SOLIDNO DELO
4. UMERJENE CENE
5. TOČNA ODPREMA

ODDELKOV

1. KNJIGOTISKARNA
2. LITOGRAFIJA IN OFFSET-TISK
3. KLISARNA - KEMIGRAFIJA
4. BAKROTISKARNA
5. KNJIGOVEZNICA

1. TISKOVINE ZA URADE, TRGOVINO IN OBRT, ČASOPISI, REVIJE, KATALOGI, VABILA, JEDILNI LISTI
2. PLAKATI, CENIKI, VREDNOSTNI PAPIRJI, REKLAMNE TISKOVINE V ENO- ALI VEČBARVNEM TISKU
3. KLIŠEJI V POLJUBNI OBLIKI ZA ENO- ALI VEČBARVNO REPRODUKCIJO SLIK, RISB, FOTOGRAFIJ ETC.
4. UMETN. ILUSTRACIJE, ALBUMI, RAZGLEDNICE, PROPAGANDNE TISKOVINE V ENO- ALI VEČBARVNEM TISKU
5. PREPROSTE IN FINE VEZAVE KNJIG, ALBUMOV, RASTIRANI PAPIR, POSLOVNE KNJIGE ZA TRGOVCE, DENAR. ZAVODE I. DR.

JUGOSLOVANSKA TISKARNA LJUBLJANA

TELEFON ŠT. 2.992

BRZOJAVKE: JUGOTISKARNA

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Preklie!

Podpisani Stare Štefan, oskrbnik Bizjakovega posestva, Sv. Križ, p. Jesenice, preključujem s tem in obžalujem besede, ki sem jih izgovoril napram g. Presterelu Francu, pekovskemu mojstru in gostilničarju na Jesenicah, v njegovi gostilni dne 10. julija t. l., ter izjavljam, da ne morem g. Presterelu Francu očitati ničesar nečastnega. Istočasno se g. Presterelu Francu najlepše zahvaljujem, ker je odstopil od kazenske tožbe zoper mene.

Jesenice, dne 7. avgusta 1931.

Stare Štefan s. r.

Zahvala

Podpisani se najtopleje zahvaljujem gospej Valeriji Jezernik iz Luč, katera mi je svojočasno pogrešano denarnico z denarjem in sofersko legitimacijo vrnila v najlepšem redu. Še enkrat ji prisrčna hvala.

Hrastnik Stanislav, sof. meh. avtobusa mesta Celje.

Gostilna KERŠIČ

v Sp. Šiški, se odda v najem s 1. septembrom

Natančno se poizve istotam

POPOLNA RAZPRODAJA MANIFAKTURNEGA BLAGA

Radi opustitve trgovine se bode vse blago po zelo nizki ceni popolnoma razprodalo. — Različno blago celo pod lastno ceno.

Josip Šlibar
manufakturna trgovina
Ljubljana, Stari trg 21

PARKETE

hrastove in bukove ima stalno na zalogi po ugodni ceni A. Kanc, tvornica parketov — Mengeš.

ZAHVALA. V težkih urah izgube našega ljubega očeta, soproga in brata, gospoda

Miroslava Šijanec

profesorja v pokoju

smo prejeli toliko izrazov iskrenega sočutja v besedah, cvetju in pesmi, da je izven naše moči, zahvaljevati se vsakemu posebej. Zato tem potom izrekamo toplo zahvalo č. duhovščini, zlasti msgr. dekanu in stol. župniku g. Umeku za tolažbe polne besede ob grobu, č. šolskim sestram, nadalje pokojnikovim prijateljem ter proforskemu zboru z g. ravnateljem dr. Tomiškom na čelu, prof. ref. g. dr. Poljancu, gg. učiteljem in tovarišem in učencem, prav posebno pa pevcem Glasbene matice, nadalje načelstvu splošne uradniške menze ter prav vsem pokojnikovim in našim dragim znancem za srčne simpatije, ki so jih izrazili s svojim spremstvom blagopokojnega do vrat večnosti.

Globoko žalujoča rodbina ŠIJANEC.

Zahvala

Za številne dokaze globokega sočutja, ki smo jih prejeli ob izgubi našega draga moža, očeta, gospoda

Franca Žličarja

za poklonjene vence in cvetje, se iskreno zahvaljujemo.

Zahvaljujemo se č. duhovščini, g. kaplanu M. Ledineku za zadnjo tolažbo ter pripravo pokojnika na pot v večnost, g. dr. F. Svetini za trud, g. prof. dr. Gantarju za poslovilen govor, požarni brambi v Sv. Jurju, pevcem za ganljivo petje pred domom in pri odprtem grobu in končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega ljubega pokojnika spremljali na zadnji poti.

V St. Jurju ob j. ž., 3. avgusta 1931.

Rodbina ŽLIČARJEVA.

Outrid v. Hanstein:

111

Strahotno potovanje na luno

Astronomi so si belili glave, pa niso mogli najti zadovoljive razlage. Pač so od vseh strani dohajala sporočila, ki jih pa ni bilo mogoče kontrolirati. Opažovalci ob silnih daljnogledih so trdili, da šviga v gotovih presledkih preko leče njihovih aparatov senca. Drugi so pa pravili, da so to samo očesne prevare in so najbrž imeli prav.

Ljudje s preveč živo domišljijo so ponoči skakali pokonci, ako je mimo pribrela letalo, in trdili, da so videli raketo.

Nedolžne zvezdne utrinke so pregoreli časniki razvpili kot ostanke rakete, ki da je tresčila na zemljo.

Vse človeštvo se je razdelilo v dva tabora: prepričane vernike in posmehljive zabavljace.

»Če je signale res oddala raketa, mi pa povejte, kje je tičala dolge štiri tedne!«

Listi, ki ljubijo senzacijo, so na dolgo in široko opisovali potovanje po vsemirju in so že znali povedati, da se raketa vrača z zakladi in prečudnimi živimi bitji. »Kje se je raketa nahajala?« »Kje je sedaj?«

Klici na pomoč so umolkli. Zopet so noč in dan najfinije radio sprejemnice prisluškovale v zrak, a zastoj; zopet so vsi daljnogledi, vse ladje, cele armade letal opazovale zemljo in raziskovale morje: klici na pomoč so umolkli, raketa pa tudi ni strmo zlavila na zemljo. Tako je torej znan samo ena resni-

ca bila nepobitno gotova: skozi dolgih deset ur je okrog in okrog zemlje stal na nebu orjaški SOS.

Joe Allister v Frisku je bil skrajno razburjen. Borila sta se v njem veselje in strah, veselje, da se morda vendarle raketa vrne in smrtna groza, kaj bo z Ireno. Kakor hitro je prejel prve telefonične vesti, že je naročil letalo.

Pilot se je nasmehnil.

»Odleteti moram neutegoma na Atkinson Peak.«

»Zleteti tja bi pač mogla, toda pristati je nemogoče, ker so gore pod ledom.«

»Me boste pa spustili na zemljo s padalom. Pa naj smo tudi ob letalu, k svoji hčerki moram še ta hip.«

Dve uri nato je zarezal v nebo vijak, enokrovnik, v njem pa je sedel Joe Allister.

Na Atkinson Peak so mrzlično hiteli. Bila je sicer noč, pa nebo je bilo čisto jasno. Sorazmerno majhni daljnogled ni seveda ničesar pokazal. Ko je napočil mrak in za njim noč, so izginili signali iz vsemirja.

Valdemar Apel se je zatrdno odločil, da vzleti.

Druga raketa je bila pripravljena, nad vse bogato založena z brašno in imela na krovu velike množine pogonske snovi. Apel je za vsak slučaj že zdaj imel pod obleko umetno kožo; dajal je na tleh ob raketi zadnja povelja, strešna kupola nad raketo se je razmaknila in v veliko delavnico je pogledalo počeno nebo.

Irena ni z Apalom spregovorila nobene besede več, ampak odhitela v svojo sobo. Z mrzlično na-

glico se je preoblekla, si nadelala umetno kožo, preko nje pa usnjato sportno obleko. Tlefon je odklopila. Še več, z ostrim nožem je prerezala napeljavo. Vedela je, da ji bo hotel oče odhod preprečiti, ona pa se je vendar odločila, da gre z Apalom.

Iz pisalnika vzame pismo. Napisala ga je bila že davno, že tedaj, precej prvi dan in ležalo je v miznici, in ni mislila, da ji bo še kdaj prav prišlo.

Se enkrat ga je prebrala:

»Ljubi oče! Človek mora ravnati, kakor zahtva od njega usoda. Zaobljubila sem se, da z Apalom vzletim, ako bo raketa potrebovala pomoči. Zato moram besedo držati, ker bi si sicer očitala celo svoje življenje. Ako Egon Helmslätter umrje, bova temu kriva midva. Midva oba. Snubil me je, jaz pa sem od njega zahtevala, dasi le napol v šali, naj se izkaže s kakim izrednim činom. Ti pa si dal zgraditi raketo in mu tako ponudil priliko, da odpotuje v vsemirje. Midva sva kriva.

Ljubim te, moj dobri očka, ljubim pa tudi Ego-na. Že kot otroka sva se skupaj igrala, zdaj pa sem ga zopet zagledala kot zrelega moža. Da ga ljubim, da sem ga ljubila vedno, to vem šele zdaj, odkar je pred našimi očmi vzletela raketa. Pomoči potrebuje, in če ga more sploh kdo rešiti, hočem tista oseba biti jaz. Razumi in odpusti mi, ljubi očka!«

Raketa je bila na odlet pripravljena in pravkar je hotel Valdemar Apel vrata zapreti, upajoč, da se Irena premisli, obenem pa tudi nerad pogrešajoč njeno spretnost in mladostno moč, ko mu lahkonoga skoči v kabino.

»Torej hočete zares?«

MEHANIČNA

POPRAVILNICA

PISALNE - RAČUNSKE -
RAZMNOŽEVALNE - STROJE
BLAGAJNE - GRAMOFONE
FOTO - APARATE

SE PRIPOROČA:

LUDV. BARAGA
LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA 6
TEL. 29-80

Nove zgradbe Prizidave Nadzidave Dozidave

vse te stavbene naloge lahko rešite dobro in poceni s

HERAKLITOM

zredno izolacijskimi, ognjevarnimi in lahki gradbenimi ploščami

Nove zgradbe: Heraklit se rabi za vse ogrodne zgradbe, za izpolnjenje in oploščevanje sten in je obenem visokovredni izolacijski material. Pri masivnih zgradbah s tankimi stenami iz opeke ali betona služi za oploščevanje zunanega zidu, ki šele na ta način postane v toplotno-tehničnem oziru polnovreden.

Prizidave: Dependance k hotelskim zgradbam, vrtni paviljoni se prav naglo zgradi v heraklitu.

Nadzidave: Ako hočete zvišati donos Vaše hiše, vzdignite jo za eno nadstropje. Heraklit-plošča je tudi v tem slučaju najprimernejše gradivo, ker je izredno lahka in visoko izolacijska.

Dozidave: S Heraklit-ploščami se izgotove z malimi stroški v neizkoriščenem podstrešju poslopij polno vredna, zdrava, poleti hladna, pozimi udobno topla, suha stanovanja.

Gradbena navodila, prospekte, ocene, pojasnila daje pooblaščen zastopnik:

„MATERIAL“, TRGOVSKA DRUŽBA Z. O. Z. LJUBLJANA

Telefon: 27-16 Dunajska cesta 36/3 Brzjav: Material, Ljubljana
Skladišča: Tone Vovk, Bled, Jos. Berjak, Kranj, Jos. Hladnik, Rakek, Jos. Klemenčič, Novo mesto, za Stajersko, Prekmurje in Koroško D. Rakusch, Celje in in njegova podružnica Kühr & Zemljič v Mariboru, A. Cufer, Jesenice.

Vzajemna zavarovalnica

Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Pozor turistu in športniku!

Prvovrstne in specialne gojsere, športne, lovske, smučarske, nogometne in luksuzne čevlje izdeluje po meri. — Ze izgotovljene gojsere ima vedno v zalogi.

Specialna čevljarska delavnica
K. Peternel Turjaški trg 1

Ivan Pakiž, Ljubljana, Pred škofijo 15

Zalogane prekosljivih švicarskih žepnih ur: „Schaffhausen“, „Omega“, „Tissot“, „Doxa“, „Cortebert“, „Junghans“, „Langendorf“. Velika izbira: briljanti, zapestnice, uhani, verižice, prstani, obeski, doze za svaljčice, poročni prstani. Električne stenske ure, budilke vseh vrst, srebrno jedilno orodje, krstna in birmanska darila. Konkurenčne cene, tudi na obroke

Pension Kalamota

na otoku Koločep - občina Dubrovnik

Najlepše peščeno morsko kopališče Dubrovnika. Veliko gozda, divna priroda brez vročine in komarjev. Električna luč, tekoča voda, velike solne terase, ping-pong, rusko kegljišče, radio, motorni čolni, jadrnice. Slovensko podjetje. — Zahtevajte prospekte. — Celokupen pension 65—75 Din.

Poceni in dobro

kupite ure, zlatino in srebrnino pri svetovnoznani tverki

H. SUTTNER

LJUBLJANA 2

Prešernova ulica št. 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije.

Velika zaloga ur z znamenkami Glashütte, J. W. C.

Schaffhausen, Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo itd. Zahtevajte veliki ilustr. cenik zastoj in poštne prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 2

L. Mikuš - Ljubljana

priporočam svojo zalogo dežnikov, solnčnikov in sprehajalnih palic
Popravlja točno in solidno

Glavobol,

omotico, migreno, utrujenost, prehlad glave, brezspanje, živčno napetost ter kronični glavobol popolnoma in sigurno odstrani DUSICA VODA. Steklenica DUSICA VODE proti glavobolu stane 35 Din. DUSICA VODA proti glavobolu se dobi pri firmi D. M. Grozdića, Bjelovar, Savska banov.

Surovo maslo

(Tafelbutter)

najfinejše, dobavlja v vsaki množini od 4 kg naprej franco, in sicer po ceni 30.— Din proti povzetju.

Franc Kolleritsch

APACE PRI GORNJI RADGONI

Iščem večje posojilo

proti prvovrstnemu hipotekarnemu varstvu na trgovsko hišo na najboljšem kraju. Nudi stanovanje, pisarno in lokal. Ponudbe pod navedbo razpoložljivega zneska pod „MARIBOR“ na anonimni biro HINKO SAX, MARIBOR.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

LJUDSKI POSOJILNICI

v Celju

reg. zadr. z neom. zav. v Celju, v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikov ul.

Stanje hranil vlog nad Din 100,000,000. Obrestne mera najugodnejša. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem

Posejila na vknjižbo, poročstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici v Celju ne plačajo nobenega rentnega davka

Sreča v nesreči!

Če krožnik mi z juho se zmuzne na tla, kar malo pobrišem, se nič ne pozna. —

Zaloga linolejskih preprog za jedilnice, za pred umivalnike i. t. d.

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Prvovrstno kolo zastoj!

se ne dobi nikjer. Mi smo se pa odločili, da vpeljemo našo znamko, prodajati samo 8 dni.

Prvovrstno nemško kolo

z zunanjimi sklepi (mufni), prvovrstna pneumatika, torpedo, prosti tek, sedež z dvojnimi peresi, torbica z orodjem itd. za naše odjemalce mesto za 1900.— dinarjev, za reklamno ceno

Din 1250.—

samo za takojšnje plačilo ali po povzetju. — 3letna garancija za okvir. Vsaka stranka dobi samo en komad. Hitite, dokler traja zaloga.

Zaloga: LJUBLJANA, »Centra«, trgovina s kolesi, Masarykova c. 12 (pri kolodvoru). MARIBOR, S. Amon, trgovina s kolesi, Glavni trg št. 5.

Iv. Heričgo, ml.

pečar v Mariboru, Koroška cesta št. 15

Izdeluje glinaste peči in štedilnike, sprejema tudi vsa v stroko spadajoča dela in popravlja po najnižji ceni. Postrežba solidna in sigurna.

Osvald Dobeic-Ljubljana

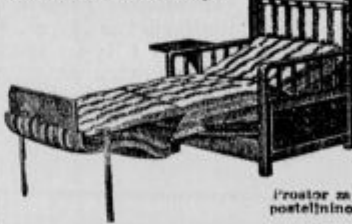
Pred Školijo št. 15

priporoča svojo bogato zalogo galanterijskega, drobnega in modnega blaga po najnižjih cenah. — Velika izbira vseh vrst nogavic, D. M. C. in C. M. S. predmetov.

Na denar!

Na drobno!

Garantirana konstrukcija!

FRANC JAGER,

Najmodernejša oblika!

tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra n. 29

priporoča svoje najmodernejše fotelje vseh vrst modroce, otomane, žimo, zložljive postelje patentne divane itd.

Tovarna cikoriije
FAVORIT
ZEMUN

Pričeli smo z izdelovanjem iste v škatlah običajne velikosti.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON STEV. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500,000.000.—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16,000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu